

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА, ВОДНИ УСЛУГИ И УСЛУГИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕН ОТПАД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

□ Врз основа на член 54, став (1), точка 1, потточка 1.7 од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 101/2025 и бр.135/2025), Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 30 октомври 2025 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ОПЕРАТОР НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСЕН СИСТЕМ И ОПЕРАТОР НА СИСТЕМ ЗА ПРЕНОС НА ГАС

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Правилник за сертификација на оператор на електропреносен систем и оператор на систем за пренос на гас (во понатамошниот текст: Правилник) во согласност со одредбите од Законот за енергетика* и во согласност со обврските на Република Северна Македонија преземени со ратификуваните меѓународни договори, се уредува:

1. Постапката за сертификација и за утврдување на усогласеноста на работата на операторот на електропреносниот систем и операторот на системот за пренос на гас (во понатамошниот текст: оператор на систем за пренос) со барањата утврдени во Законот за енергетика* што се однесуваат на:

- Сопственоста на средствата со кои се вршат дејностите пренос на електрична енергија и пренос на гас;

- Самостојност и независност на операторот на системот за пренос и на лицето кое што има контрола над него, во однос на вертикално интегрираните друштва и друштва коишто вршат енергетски дејности што се однесуваат на производство на електрична енергија и/или гас, складирање, како и трговија и снабдување со електрична енергија и/или гас, односно операторот на системот за пренос не е дел од вертикално интегрирано друштво; и

- Самостојност и независност на операторот на системот за пренос и на лицето кое што има контрола над него, во однос на Владата на Република Северна Македонија и други државни органи при донесувањето на одлуки, освен во случаите утврдени во Законот за енергетика*.

- Финансиско - материјална способност

- Техничка способност

- Кадровска оспособеност

2. Документи, информации и податоци што се поднесуваат во постапката за утврдување на усогласеноста на работата на оператор на систем за пренос и начинот и формата на нивно поднесување;

3. Постапката за ревизија на сертификацијата и

4. Формата и содржината на сертификатот.

(2) Контролата во смисла на став (1) точка 1) алинеи 2 и 3 од овој член се состои од права, договори или други средства кои одделно или во комбинација, а имајќи ја предвид

фактичката или правната состојба, даваат можност за вршење одлучувачко влијание врз друштвото, особено преку:

1. сопственост или право на користење на целиот или дел од имотот на друштвото, или
2. права или договори кои даваат можност за одлучувачко влијание врз составот, гласањето или донесувањето на одлуки од органите на друштвото.

Член 2

Постапката за сертификација на операторот на систем за пренос се спроведува:

1. на барање на операторот на систем за пренос на кого му е издадена лиценца за вршење на енергетската дејност пренос на електрична енергија или енергетската дејност пренос на гас, или

2. по службена должност од страна на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторната комисија за енергетика):

- кога операторот на системот за пренос нема да поднесе барање за сертификација;
- кога настанала или може да настане повреда на обврските за сопственичко раздвојување утврдени со член 133 и 204 од Законот за енергетика* или
- по доставено образложено барање од Секретаријатот на Енергетската заедница.

II. БАРАЊЕ ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА И ПРИДРУЖНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Член 3

(1) Барањето за сертификација и документацијата од ставот (3) на овој член се доставува до Регулаторната комисија за енергетика, во електронска форма и во писмена форма во два примерока од кои едниот е оригинал или копија заверена на нотар, а другиот примерок е нивен превод на англиски јазик од овластен судски преведувач и содржи податоци за барателот и изјава дека се бара отпочнување на постапка за сертификација согласно Законот за енергетика* и овој Правилник.

(2) Образецот за барањето за сертификација е даден во Прилог 1 од овој Правилник.

(3) Кон барањето од ставот (1) од овој член се доставува:

1. Список на документи и други податоци доставени кон барањето;
2. Тековна состојба издадена од Централниот регистар на Република Северна Македонија не постара од 15 дена од денот на поднесување на барањето;
3. Статут на друштвото и други акти со кои се организира работата на друштвото и се утврдуваат надлежностите на органот на управување, односно органот на надзор на барателот;
4. Список на членови на органот на управување, односно органот на надзор на барателот;
5. Акционерска книга и податоци за бројот на акции и бројот на гласови на секој акционер;
6. Список на државни органи кои имаат контрола или некое друго право врз операторот на систем за пренос, како и образложение дека не е контролиран од друг државен орган или трето лице;
7. Финансиски извештаи за последните три години со извештаи од овластен ревизор за извршената ревизија;
8. Список на друштва коишто вршат енергетски дејности, коишто се поврзани со друштвото барател согласно одредбите од Законот за трговските друштва;

9. Список на лиценци и/или други овластувања издадени на акционерите на барателот за вршење на енергетски дејности во Република Северна Македонија и/или во други земји;

10. Изјава заверена на Нотар од операторот на преносниот систем дека нема лиценци и не е вклучен во вршење на дејностите, дистрибуција, производство, складирање, снабдување, трговија или лиценца за организирање и управување со пазарот на електрична енергија и /или гас

11. Изјави заверени кај нотар од членовите на органот на управување, односно органот на надзор дека не учествуваат директно или индиректно во управување и раководење односно не се членови на орган на управување, односно на орган на надзор, односно вработени, ниту па остваруваат друго право во друштво коешто врши дејност, производство, складирање, трговија и снабдување со електрична енергија и/или гас или во друштво коешто има можност за директно или индиректно влијание врз одлучувањето во тоа друштво;

12. Изјави заверени кај нотар од членовите на органот на управување, односно органот на надзор дека во исто време не се членови на орган на управување или надзор или на некое од телата кои законски го застапуваат операторот на преносниот систем и член на соодветен орган или тело во друштво што врши дејности производство складирање, снабдување или трговија со електрична енергија и/или гас;

13. Изјави заверени кај нотар од членовите на органот на управување и органот на надзор се самостојни во постапка за донесување на одлуки согласно закон и не бараат ниту прифаќаат упатства или насоки од Владата или друг државен орган, освен во случаите утврдени во Законот за енергетика*;

14. Изјави заверени кај нотар од вработените кои преминале во барателот, а извршувале раководни функции или биле членови на органи на управување, односно органи на надзор во друштва кои вршеле енергетска дејност производство, складирање на електрична енергија и/или гас, како и трговија и снабдување со електрична енергија и/или гас, во периодот од две години пред поднесување на барањето, дека нема да пренесуваат деловно чувствителни информации на друштвата кои вршат производство на електрична енергија и/или гас, како и трговија и снабдување со електрична енергија и/или гас;

15. Изјави заверени кај нотар од претставниците на државните органи кои имаат посредно или непосредно влијание или право на сопственост во барателот, дека нема да даваат насоки и да влијаат во донесувањето на одлуки на операторот на системот за пренос;

16. Програма за усогласеност согласно член 135, односно член 206 од Законот за енергетика*;

17. Правилата кои ги применува барателот и лицето кое што има контрола над барателот со цел да спречи откривање на доверливи и други комерцијално чувствителни информации;

18. Потврда дека над друштвото не е отворена постапка за стечај или ликвидација;

19. Список на лиценци за вршење на енергетски дејности кои му се издадени на барателот;

20. Организациона структура на барателот и податоци со број на извршители во поодделни сектори, како и податоци за бројот, образованието и стручната оспособеност на лицата кои што раководат и непосредно ракуваат со уреди и постројки со кои се врши дејноста;

21. Список на основните средства преку кои ја врши дејноста и кои се во сопственост на барателот или кои што по друг правен основ ги користи;

22. Доказ за правото на сопственост, односно право на користење на основните средства преку кои ја врши дејноста и/или доказ дека е започната постапката за упис на правото на сопственост и/или евиденција на недвижностите преку кои се врши дејноста во Агенцијата за катастар на недвижности на Република Северна Македонија; (доказ дека операторот е сопственик на преносната мрежа што се состои од трафостаници, линиски инфраструктурни објекти и други постројки, објекти и средства што се во функција на управувањето со преносниот систем и преносот на електрична енергија односно гас и

23. Изјава од овластено лице заверена кај нотар за веродостојност на доставените податоци.

(4) Регулаторната комисија за енергетика, како и ангажираните лице стручни организации, институции и лицасогласно член 4, став (2) од овој Правилник се должни како доверливи да ги чуваат деловно чувствителните податоци содржани во доставената документација.

III. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊЕТО

Член 4

(1) Поднесеното барање за сертификација се заведува во Деловодникот на Регулаторната комисија за енергетика и се составува записник за примената документација.

(2) Во постапката за сертификација Регулаторната комисија за енергетика може, по потреба, да ангажира стручни организации, институции и стручни лица, за што донесува решение кое го доставува до барателот.

(3) Во постапката за сертификација, Регулаторната комисија за енергетика, како и стручните организации, институции и лица од став (2) од овој член, доколку се ангажирани, имаат право да вршат проверка на веродостојноста на поднесената документација, како и да бараат дополнителна документација и податоци потребни за спроведување на постапката.

(4) Ако барањето е нецелосно и не се доставени сите документи, информации и податоци пропишани со овој Правилник, Регулаторната комисија за енергетика во рок од 20 дена со решение го известува барателот и му одредува дополнителен рок од 30 дена за доставување на документите, односно отстранување на недостатоците на барањето.

(5) Доколку барателот не ги достави бараните документи, информации и податоци во дадениот рок, Регулаторната комисија за енергетика донесува одлука за отфрлање на барањето.

(6) Барањето за сертификација од член 3 на овој Правилник, решението од став (4) на овој член, како и одлуката од став (5) на овој член, Регулаторната комисија за енергетика ги објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на својата веб страница.

(7) Секоја заинтересирана страна има право на увид во доставените придружни документи.

(8) Во текот на постапката за сертификација, Регулаторната комисија за енергетика може да побара од операторот на системот за пренос, производителите на електрична енергија или гас, операторите на електродистрибутивните системи и системите за дистрибуција на гас, операторите на складишта, како и снабдувачите и трговците со електрична енергија или гас, дополнителни документи, податоци и информации потребни за спроведување на постапката, а особено:

1. Тековна состојба на друштвото издадена од Централниот регистар на Република Северна Македонија не постара од 15 дена од денот кога е побарано;
2. Список на членови на органот на управување, односно органот на надзор на друштвото во сопственост на државата;
3. Акционерска книга и податоци за бројот на акции и бројот на гласови на секој акционер; и
4. Список на државни органи кои имаат контрола или некое друго право врз друштвата кои вршат енергетска дејност производство, трговија или снабдување на електрична енергија или гас.

Член 5

(1) Врз основа на документацијата доставена кон барањето Регулаторната комисија за енергетика ја проверува исполнетоста на барањата пропишани со Законот за енергетика*. Ако барањата пропишани со Законот за енергетика* и со овој Правилник се исполнети, во рок од четири месеци од датумот на поднесувањето на барањето Регулаторната комисија за енергетика изготвува предлог-одлука за сертификација на операторот на системот за пренос.

(2) Изготвената предлог одлука од став (1) од овој член Регулаторната комисија за енергетика, заедно со барањето и документите доставени кон барањето на англиски и македонски јазик, веднаш ги доставува до Секретаријатот на Енергетската заедница.

(3) Регулаторната комисија за енергетика води службена евиденција за кореспонденцијата остварена со Секретаријатот на Енергетската заедница во врска со постапката за сертификација на операторот на системот за пренос. Службената евиденција се става на увид на операторот на системот кој бара сертификација и на засегнатите државни органи.

Член 6

(1) Во рок од 60 дена по добивање на мислењето од Секретаријатот на Енергетската заедница, Регулаторната комисија за енергетика донесува одлука за сертификација, односно одлука за одбивање на барањето за сертификација.

(2) Со одлуката за сертификација барателот се назначува за оператор на соодветниот систем за пренос и содржи образложение за исполнетоста на условите пропишани со Законот за енергетика* во однос на сопственичкото раздвојување и независноста како и условите во поглед на финансиско-материјалната способност, техничката и кадровската способност како и другите услови пропишани со Законот за енергетика*.

(3) При донесувањето на одлуката од став (1) од овој член Регулаторната комисија за енергетика го зема предвид мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница и ги објавува причините за можни отстапувања од мислењето.

(4) Ако Регулаторната комисија за енергетика оцени дека мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница во целост или во одделни делови не е прифатливо, во образложението на одлуката од став (1) на овој член ги наведува отстапувањата, како и причините за отстапувањата од мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница.

(5) Регулаторната комисија за енергетика донесува одлука за одбивање на барањето за сертификација ако операторот на системот за пренос не докаже дека ги исполнува условите пропишани од Законот за енергетика*.

(6) Регулаторната комисија за енергетика ја објавува одлуката од ставот (1) на овој член во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на својата веб страница, на која го објавува и мислењето доставено од Секретаријатот на Енергетската заедница.

IV. ПОСТАПКА ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ЛИЦА ОД ТРЕТИ ДРЖАВИ

Член 7

(1) По барање од операторот или сопственикот на системот за пренос, Регулаторната комисија за енергетика спроведува постапка за сертификација на операторот на системот за пренос којшто е под контрола од лице или група лица од трета држава или трети држави.

(2) На содржината на барањето и документацијата којашто се доставува во прилог, соодветно се применуваат одредбите од членот 3 од овој Правилник.

(3) Регулаторната комисија за енергетика за барањето од став (1) од овој член веднаш ги известува Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини (во понатамошниот текст: Министерство) и Секретаријатот на Енергетската заедница.

(4) Регулаторната комисија за енергетика, во рок од четири месеци од датумот на прием на барањето од ставот (1) од овој член, изготвува предлог-одлука за сертификација, односно одбивање на барањето за сертификација.

(5) Регулаторната комисија за енергетика ја доставува изготвената предлог-одлука од став (4) од овој член до Секретаријатот на Енергетската заедница, заедно со придружната документација врз основа на која е донесена одлуката, на македонски и англиски јазик, заради добивање на мислење согласно член 138 и 209 од Законот за енергетика*.

(6) Регулаторната комисија за енергетика, во рок од 60 дена од денот на доставувањето на мислењето од Секретаријатот на Енергетската заедница, донесува одлука за сертификација, односно одлука за одбивање на барањето за сертификација.

(7) Регулаторната комисија за енергетика донесува одлука за одбивање на барањето за сертификација ако:

1. операторот на системот за пренос не докаже дека ги исполнува условите пропишани во член 133, став (2) и (4), или во член 204 став (2) и (4) од Законот за енергетика*, или

2. издавањето на сертификатот ја загрозува сигурноста во снабдувањето со електрична енергија и/или гас на Република Северна Македонија и/или сигурноста во снабдувањето на договорна страна или земја-членка на Енергетската заедница или државна членка на Европската Унија, особено имајќи ги предвид:

- правата и обврските на Енергетската заедница во однос на третата држава кои што произлегуваат од меѓународното право или од склучените меѓународни договори во кои учествуваат Енергетската заедница и третата држава а со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на сигурноста во снабдувањето со енергија,

- правата и обврските на Република Северна Македонија коишто произлегуваат од договорите склучени со третата држава, ако се во согласност со Договорот за Енергетската Заедница, и

- други посебни факти и околности поврзани со третата држава.

(8) При донесувањето на одлуката од став (6) од овој член Регулаторната комисија за енергетика е должна целосно да го земе предвид мислењето на Министерството и мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница.

(9) Регулаторната комисија за енергетика ја објавува одлуката од ставот (6) од овој член кон која е приложено и мислењето доставено од Секретаријатот на Енергетската заедница во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на својата веб страница.

(10) Ако одлуката на Регулаторната комисија за енергетика од ставот (6) од овој член не е во согласност со мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница, одлуката се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика, со образложение во кое се наведени отстапувањата, како и причините за отстапките од мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница.

V. СЕРТИФИКАТ

Член 8

(1) По донесувањето на одлуката за сертификација од член 6 став (1) или член 7 став (6) од овој Правилник, Регулаторната комисија за енергетика на операторот на системот за пренос му издава сертификат.

(2) Во прилог на сертификатот од ставот (1) на овој член е и одлуката за сертификација.

(3) Формата и содржината на сертификатот се содржани во Прилог 2 на овој Правилник.

VI. РЕВИЗИЈА НА СЕРТИФИКАЦИЈАТА

Член 9

(1) Регулаторната комисија за енергетика поведува постапка за ревизија на сертификацијата ако при вршење на надзор врз работењето на операторот на системот за пренос, или ако била известена од операторот или службеникот за усогласеност назначен во согласност со член 136, односно член 207 од Законот за енергетика*, или на друг начин дошла до сознанија дека настанала или се планира настанување на промена во сопственичката структура на операторот или друга промена којашто може да влијае врз исполнувањето на неговите обврски утврдени во Законот за енергетика*.

(2) Постапката од ставот (1) на овој член Регулаторната комисија за енергетика ја поведува и по барање од Секретаријатот на Енергетската заедница.

(3) Регулаторната комисија за енергетика доставува до операторот на соодветниот систем за пренос известување за започнувањето на постапката од став (1) на овој член со кое го задолжува да ја обезбеди потребната документација, податоци и информации од коишто може да се утврди планираната или настанатата промена, како и рок за нивно доставување којшто не може да биде пократок од 15 дена.

(4) Во рок од 60 дена по добивањето на бараните податоци, информации и документација, Регулаторната комисија за енергетика изготвува предлог-одлука за издавање на нов или одземање на постојниот сертификат и ја доставува на мислење до Секретаријатот на Енергетската заедница.

(5) Во рок од 60 дена по добивање на мислење од Секретаријатот на Енергетската заедница, Регулаторната комисија за енергетика донесува одлука за издавање на нов или одземање на постојниот сертификат.

(6) При донесувањето на одлуката од став (5) од овој член Регулаторната комисија за енергетика е должна целосно да го земе предвид мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница.

(7) Регулаторната комисија за енергетика ја објавува одлуката од ставот (5) од овој член во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на својата веб страница.

(8) Ако одлуката на Регулаторната комисија за енергетика од ставот (5) од овој член не е во согласност со мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница, Регулаторната комисија за енергетика на својата веб страница ги наведува отстапувањата, како и причините за отстапките од мислењето на Секретаријатот на Енергетската заедница.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Започнатите постапки за сертификација и ревизија на сертификација до денот на влегување во сила на овој Правилник, ќе завршат согласно одредбите од Правилникот за сертификација на операторот на електропреносниот систем и операторот на систем за пренос на природен гас бр. 01-1538/1 од 1 август 2018 година.

Член 10

Овој Правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Член 11

Со влегување во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за сертификација на операторот на електропреносниот систем и операторот на систем за пренос на природен гас бр. 01-1538/1 од 1 август 2018 година.

Бр. 01-2012/1
30 октомври 2025 година
Скопје

Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Прилог 1

До: Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија
ул. Македонија бр. 25, Палата Лазар Поп-Трајков, 1000 Скопје, Македонија
email: erc@erc.org.mk

БАРАЊЕ ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ОПЕРАТОР НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСЕН СИСТЕМ/ОПЕРАТОР НА СИСТЕМ ЗА ПРЕНОС НА ГАС

[да се поднесе на меморандум на барателот]

Јас, долупотпишаниот, одговорно лице на *[називот на барателот]*, до Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија поднесувам барање за сертификација на *[називот на барателот]* како оператор на електропреносен систем/оператор на систем за пренос на гас на Република Северна Македонија.

Во прилог на барањето ја доставувам потребната документација согласно Законот за енергетика* и Правилникот за сертификација на оператор на електропреносен систем и оператор на систем за пренос на гас.

Со ова барање, (назив на барателот) се обврзува да ги извршува задачите и обврските на оператор на електропреносен систем/оператор на систем за пренос на гас на Република Северна Македонија, согласно лиценцата за вршење на енергетска дејност пренос на електрична енергија/ гас и бара од Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија издавање на сертификат со кој (назив на барателот) се назначува за оператор на електропреносен систем/оператор на систем за пренос на гас на Република Северна Македонија.

Прилог: *[листа на документи доставени во прилог на барањето]*

Датум:

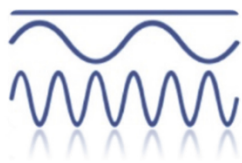
Име и презиме на одговорното лице за застапување на барателот:

Место:

Потпис на одговорното лице за застапување на барателот:

М.П.

Прилог 2

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА
ЕНЕРГЕТИКА ВОДНИ УСЛУГИ И
УСЛУГИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО
КОМУНАЛЕН ОТПАД НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СЕРТИФИКАТ

за назначување на оператор на електропреносен систем/оператор на систем за
пренос на гас на Република Северна Македонија

НОСИТЕЛ НА СЕРТИФИКАТОТ:

СЕДИШТЕ:

ЕМБС:

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТОТ:

Со овој сертификат се потврдува дека носителот на сертификатот ги исполнува условите во поглед на сопственичкото раздвојување и независноста како и условите во поглед на финансиско-материјалната способност и техничката и кадровската оспособеност, како и другите услови пропишани со Законот за енергетика*.

ПРЕТСЕДАТЕЛ

МАРКО БИСЛИМОСКИ